

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT MAGASIN

KASTELLHOLMEN. — FOTO. G. HEURLIN, STOCKHOLM.

19:DE ÅRG.

DEN 16 DECEMBER 1917

N:o 11

Carlsson

De allt sedan regeringsskiftet i utsikt ställda nya underhandlingarne med västmakterna om en handelsöfverenskommelse mellan dem och vårt land synas nu ändtligen komma att på allvar upptagas. Till underhandlare hafva förordnats utom vårt sändebud i London, greve Herman Wrangel, jämväl v. hradsh. Marcus Wallenberg i Stockholm och skeppsredaren Gunnar Carlsson i Göteborg, hvilka båda sistnämnda den 6 december afreste till London. En lycklig utgång af underhandlingarne är för Sverige desto betydelsefullare, som det delvis är beroende på denna utgång, om tillräcklig konstgödsel för jordbrukets behof nästa år skall kunna anskaffas och sålunda en tillräcklig inhemsk skörd åren 1918 och 1919 tryggas. Att mycket härvid beror på underhandlarnes personliga förmåga att fullgöra det dem lämnade uppdraget, kan icke betvivlas. Den allmänna meningen är nog också den, att personvalet är godt. Icke minst gäller detta i fråga om den yngste och väl ute i landet minst kände af de nya underhandlarna, skeppsredaren Gunnar Carlsson, i hvilken de, som känna honom, redan se en af vårt lands framtidsmän på sjöfartens område.

Gunnar Carlsson är född i Göteborg den 30 juni 1887 och sålunda endast något öfver trettio år gammal. Föräldrarna voro handlanden M. A. Carlsson och hans maka Clara Gunnarsson. Efter att ha genomgått Majornas femklassiga läroverk och därefter Göteborgs handelsinstitut trädde han år 1904 i det af framtidne skeppsredaren Wilhelm R. Lundgren grundade rederiaktiebolaget Transatlantics tjänst. Nämnda år hade Lundgren startat vårt lands första ångbåtslinje till transoceaniska länder: det var den 26 oktober 1904 som Transatlantics ångare "Kratos" anträdde sin första resa till Sydafrika. Det dristiga försöket slog väl ut och år 1907 kunde linjen utvidgas att omfatta jämväl Australien med fyra stora ångare i reguljär fart på hvaradera traden. Under denna kraftiga utveckling fann Lundgren snart i sitt unga kontorsbiträde en af sina intelligentaste, arbetsammaste och hängifnaste medarbetare. Under Lundgrens många resor för förverkligande af sin djärfva plan att få till stånd en svensk passagerarelinje till Nordamerika kunde han snart med fullt förtroende lägga omsorgen om de redan i gång varande Sydafrika- och Australien-linjerna i Gunnar Carlssons händer och vid Lundgrens år 1914 oväntadt timade och mänskligt att döma för tidiga död tveka de styrelsen för Transatlantiska icke länge att anförtro högsta ledningen af detta betydande rederiföretag i 27-åringens händer, en åtgärd, hvilken den såsom de följande tre åren visat icke skulle behöfva ångra.

Det var vid denna tid Gunnar Carlsson först lät offentligen höra talas om sig. Genom en den 11 oktober 1913 upprättad stiftelseurkund hade tack vare Wilh. Lundgrens outtröttliga bemödanden beslut ävåbragts om bildandet af rederiaktiebolaget Sverige—Nordamerika med ändamål att upprätta den svenska passagerarelinje på Nordamerika, hvarom ofvan talats. Aktiekapitalet skulle utgöra 8 millioner kr., af hvilka vid krigsutbrottet allenast något öfver 5 mill. tecknats. Under den härvid uppkomna allmänna modlösheten föreföll det, som om det felande beloppet icke skulle kunna anskaffas, och det såg ut, som om allt det oerhörda arbete, som nedlagts härpå särskildt af initiativtagaren, skulle vara bortkastadt. Teckningstiden utlöpte den 21 okt. och kapitalisterna voro under den rådande osäkerheten och panningknappheten återhållsamma. Den, som då ställde sig i breschen, var Gunnar Carlsson. Han hade djärfheten att före den afgörande dagen ställa sig som tecknare af det felande beloppet i ändamål att detsamma skulle hembjudas åt Göteborgs stad och intresserade enskilda personer för

öfvertagande. För en ung man utan egna kapitaltillgångar att tala om var detta ett djärf steg, dikteradt af pietet mot den hädangångne chefs lufsverk, men ett steg, som visade sig vara riktigt beräknadt. Med mycken tvekan åtog sig Göteborgs stad en teckning på en million, medan stadens köpmans- och bankvärld efter åtskilligt arbete förmåddes öfvertaga de ytterligare felande tvenne. Wilh. R. Lundgrens stora tanke hade räddats från skeppsbrott; men det var en stor dag icke blott för hans minne, utan äfven för Gunnar Carlsson, då ångaren "Stockholm" den 11 dec. 1915 under deltagande af hela det officiella Sverige kunde anträda sin första resa till New York för att bringa landsmännen därborta en juldagsmening med sin blågula sidenduk. Sedan dess har som bekant förtroendet för den nya linjen så ökat, att den i år utan svårighet kunnat öka sitt aktiekapital till det tredubbla — 24 millioner kronor.

Emellertid hade Gunnar Carlsson fortsatt sitt arbete i Transatlantics tjänst. Det är en stortadt utveckling detta rederiföretag under kriget tack vare hans energiska och målmedvetna bidrag undergått fram till en af de allra främsta platserna i riket. Genom att i sig upptaga Förenade ångfartygsaktiebolaget Viking, som redan förut öfvertagit aktierna i Aktiebolaget Rex, genom tidigt vittagna, fördelaktiga ångbåtsbeställningar och direkta förvärf af i seglation befintliga fartyg har bolagets samlade flotta uppbragts till den för våra förhållanden högst betydande omfattningen af icke mindre än 44 fartyg om tillsammans 216,250 död vikts ton, hvari icke inräknad en i Amerika under byggnad varande ångare, hvilken möjligen kan komma att rekvideras af Förenta Staternas regering. Härtill kommer, att Carlsson visat en beundransvärd förmåga att utan större fartygsförluster hålla den af honom förvaldade ångbåtsflottan i gång trots blockader och undervattenskrig. I ordets bokstafliga mening har han förstätt tillämpa den af dåvarande exc. Hammarskjöld vid "Stockholms" start återopade gamla sentensen: "Navigare necesse est, non vivere" — "det är nödvändigt att segla, icke att lefva". Erfarenheten har ock redan tillfullo bestyrkt, att nu som i allmänhet, lyckan står dem djärfvom bi: Gunnar Carlsson har förstätt att på en gång segla och "lefva" — till glädje för sig själf och intressenterna i företaget och till andra rederiföretags oförställda beundran och väl äfven hemliga afund.

För en hel del andra företag har Gunnar Carlssons ovanliga kraft under de sista åren småningom tagits i anspråk. Utom verkställande direktörskapet och ledamotskap i styrelserna för de ofvan nämnda bolagen "Transatlantiska" och "Viking" innehar han uppdrag som ledamot i styrelserna för Göteborgs Handelsbank, försäkringsaktiebolaget Atlantica, Sveriges ångfartygs assurancesförening, aktiebolaget Götaverken, rederiaktiebolagen "Qvinta", "Qvarta" och "Navigator" samt är suppleant i direktionen för Göteborgs sjömanshus och i styrelsen för Sjömannasällskapet i Göteborg. Dessutom är han ordförande i styrelsen för sjöfartskommitténs arbetsutskott, en förtroendepost, som naturligtvis i sin mån bidragit att göra honom än mera själfskrifven till det viktiga underhandlarevärf, hvartill hans personliga egenskaper göra honom i synnerlig grad kvalificerad.

Det är män sådana som Gunnar Carlsson vårt land behöfver för att under nuvarande kritiska omständigheter och under de icke mycket lättare, som torde följa efter kriget, häfda Sveriges intressen inom den internationella handeln och sjöfarten. Det är att hoppas, att de framgångar hans ungdomliga initiativkraft och dristiga företagaranda redan kunnat glädja sig åt, endast skola utgöra inledningen till en lång och lysande, för samhälle och fädernesland gagnarik bana.

KRONPRINSPARETS BESÖK I GÖTEBORG. Kronprinsen beser planen öfver Landala egna hemskoloni, demonstrerad af stadsingenjör Liljenberg. Midt emot H. K. H. står herr Axel Carlander, stadsfullmäktiges ordförande och kronprinsparets värd under besöket. — HVAR 8 DAGS GÖTEBORGSFOTOGRAF.

Kronprinsessans basar för försäljning af krigsfångars arbeten, ägde rum den 7 december å Börsen i Göteborg. I strålande vinterväder på morgonen den 4 december anlände kronprinsparet till rikets andra stad. Vid stationen mottogs de höga gästerna af landshöfding von Sydow med fru jämte ett antal af stadens officiella representanter och honoratiore.

Såsom intresserad samlare och arkeolog begagnade kronprinsen sin göteborgsvistelse till att bese de vär-

sjukhus. — Redan på onsdagen började kronprinsessan med biträde af stadens damer ägna hela sin uppmärksamhet åt basaren, som fredagen den 7 kl. 1 öppnades för den stora allmänheten. I Börsens stora, starkt eklärerade lokal exponerades så en talande del af den sällsamma industri kriget skapat och hvarmed fångar af alla nationaliteter och stånd sökt att förkorta långa timmar och är på främmande jord. Sär-

Forts. å sid. 168.

HOFFOTOGRAF P. ELFELT, Köpenhamn. H. 8. D.s utmärkte korrespondent i Köpenhamn. — Foto. Elfelt, Köpenhamn.

Det som i hög grad bidragit till H. 8. D:s framgång och popularitet är påpassligheten med afseende å dess bildmaterial samt dettas intressevärde. — Icke alltid är det Redaktionen möjligt att ens med telefon- eller telegrafmeddelande varsko våra ombud — och då framträder starkast betydelsen af så goda förbindelser att intresset för H. 8. D. utan påstötning tillgodoser tidningen.

Bland våra äldsta och yppersta fotografiska korrespondenter i utlandet är Hoffotografen Elfelt i Köpenhamn. Och på samma gång Redaktionen önskar uttala ett tack för alla goda tjänster under årens lopp, bringa vi en bild af den utomordentligt framstående utöfvaren af fotografieringskonsten, då han här i landet räknar ett stort antal personliga vänner.

Till porträttet några data: Herr Elfelt är född 1866 och kom redan i 8-9-års åldern ut i världen och har sedan dess alltjämt redt sig själf. Tretton år gammal blef han "springpojke" i fotografiläran, vid tjugufem års ålder fick han hjälp att etablera sig och hade då 1 medhjälpare emot de 16 som numera tillhöra den stora ateliern. Sedan 1899 är hr. Elfelt dansk och sedan några år svensk K. hoffotograf.

Under 12 år har han varit ordförande i Dansk Fotografisk förening och står som sådan i liflig förbindelse med svenska och norska kolleger, ett förhållande af betydelse för samarbetet inom yrket mellan dess utöfvare i de nordiska länderna.

Svenska besökare i Köpenhamn kunna ha intresse af att bese den eleganta och i hvarje afseende förstklassiga ateliern Östergade 24.

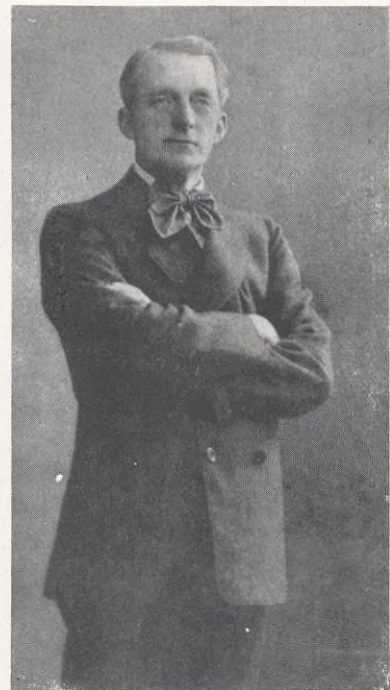
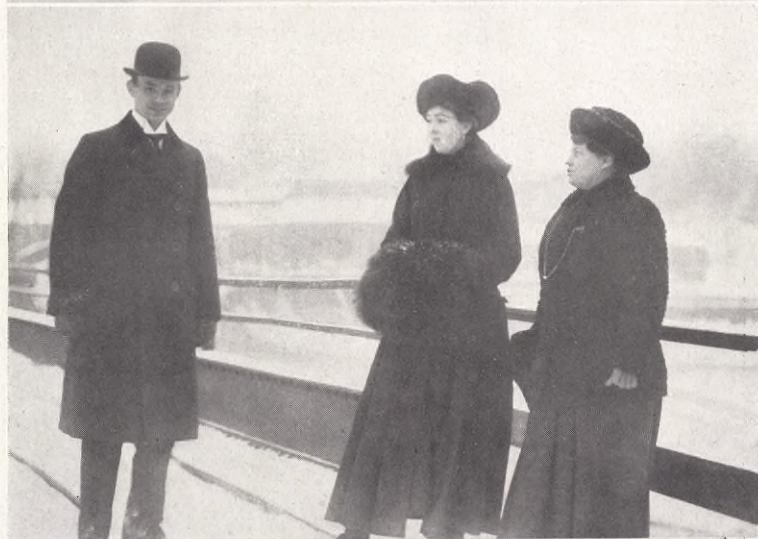

Foto. Ekstrand, Lysehill. FÖRFATTAREN F. A. NYCANDER. 50 år 19 dec. (Text å sid. 175.)

Invigningen af *Stora Tuna kyrka* ägde högtidligen rum söndagen den 2 december i närvaro af kronprinsparet, omkring 400 inbjudna samt en talrik församling från trakterna rundt omkring i Dalarnas hjärta.

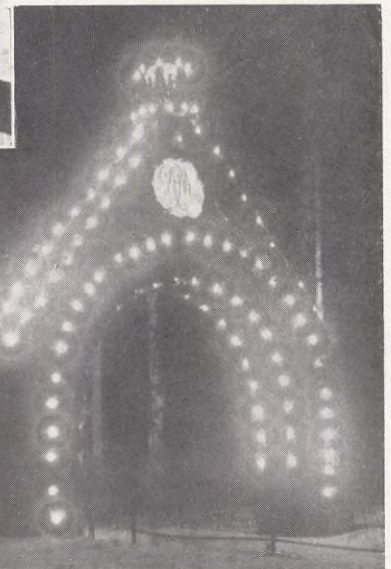
Redan fredag afton anlände de kungliga gästerna till Borlänge, där de under natten togo in på det fästligt smyckade Bergslagshotellet, för att påföljande dag under ciceronskap af generalkonsul O. A. Söderberg, öfveringenjör Ivar Olsson och ingenjör, friherre Gerard De Geer bese Domnarfvets stora järnverk. På lördag afton gästade

Öfverst:
I BORLÄNGE.
GRUPPBILD FRAM-
FÖR BEGRSLAGS-
HOTELLET.

I midten Kronprins-
paret; t. h. Landshöf-
ding Holmquist (1) och
chefen för Domnarf-
vets järnverk, öfver-
ing. I. Olsson (2);
t. v. chefen för St. Kop-
parbergs bergsl. A.-B.,
generalkonsul O. Sö-
derberg (3).

Därunder:
KRONPRINSESSAN
BESER DOMNARF-
VET.

Nederst:
EN AF DE STORA
ÄREPORTARNE
mellan järnvägsstatio-
nen och bergslagsho-
tellet.

Fotos Östling, Borlänge.

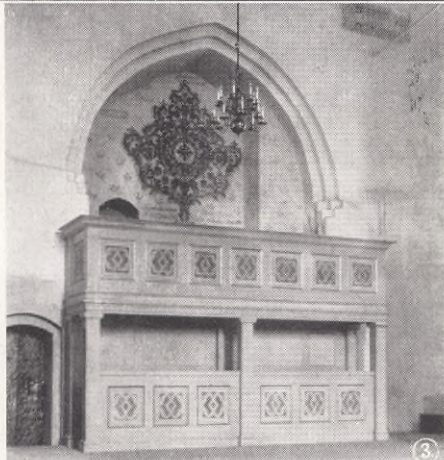
Küche: Bengt Nilfversparre.

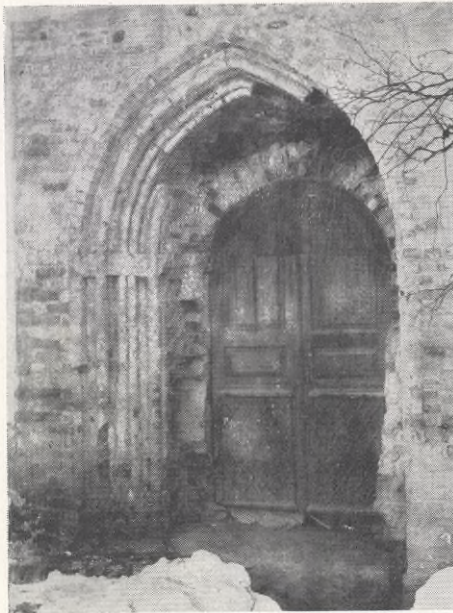
1. DET NYA TORNET FRÅN SYDVEST. Vid x satt vid fotograferingen en plåtslagare som i allt lugn där firade sin 50 årsdag.

2. TUNA KYRKA FÖRE BRANDEN den 10 april 1807. Ur minnet efter branden målad på trä och öfverensstämmande med gamla kopparstick.

3. DEN S. K. PRÄST-LÅKTAREN med det uf artisten Filip Månson komponerade stamträdet, upptagande namnen på samtliga kyrkoherdar i Stora Tuna fr. år 1298 t. o. m. kontraktsposten Ludv. Lindberg, nuvarande biskopen i Vexjö. Väggan var före restaureringen ståt.

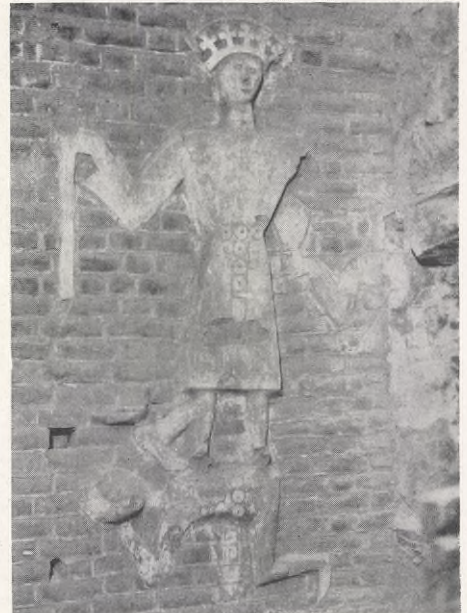
4. INTERIÖR AF STORA TUNA KYRKA EFTER RESTAURERINGEN. I midten triumfkorse., ett af de äldsta i landet. T. v. om predikstolen synes den af enskilda skänkta, norra läktaren. — Amatörfotos S. Brådhe, St. Tuna.

T. v.: SYDVÄSTRA PORTALENS LÄMNINGAR framtagna under förutvarande rundbågeportal.

T. h.: S: T OLOF, DALARNES SKYDDSHELGON, ORNAMENT I KALKBRUK ELLER LERA o. uppskattadt med kyrkan till 1400-talet. Konungen framställes i strid med och besegrande trollet "Skalle"; från höger synes en ängel framräckande en kalk.

Amatörfotos.
S. Brädhe, St. Tuna.

kronprinsparet bruksägare Arfwedson på Ulfshyttan dit färden i vinterkvällen gick genom en med bengaliska eldar illuminerad skog.

Vid 10-tiden på söndagen anlände kronprinsparet till resans egentliga

reringsarbetet bringa det ursprungliga fram i dagen lämnar exempelvis sydvästra portalen samt utgrävningen af den karaktäristiska s. k. prästläktaren.

En särskild sevärighet är det stora i trä skurna triumfkorset under triumfbågen, som torde vara en af de äldsta och skönaste relikver af detta slag som Sverige äger. Äfven altartaflan — liksom predikstolen i barockstil — hvilken anses vara en Ehrenstrahl men troligen endast är en kopia af denne mästars verk hör till ett af dessa gamla med religiöst svärmeri utförda målningar, som förblifva oförgångliga smycken inom den kyrkliga konsten.

mål — kyrkoinvigningen i Stora Tuna. Denna förrättades under särskildt högtidliga former af biskop Lövgren med biskop Lindberg såsom andre officiant. Ett 10-tal prästmän från Stora Tuna socken assisterade dessutom vid det stämmingsfulla ceremonielet framför altaret.¹

I sin rekonstruerade stil och med sina dalamålningar i ljusa, fina färger, som man med oerhördt arbete lyckats knacka fram under trämalningen i ofta så godt som bevaradt skick, förmedlar den gamla vackra kyrkan ett rogfivande skönhetsintryck. Ett godt begrepp om arkitektens outröttliga omsorg att under restau-

SYDVÄSTRA PORTALEN (se ofvan) REKONSTRUERAD. — Framför porten ARKITEKT AXEL LINDEGREN, kyrkans arkitekt.

HUFVUDINGÅNGEN. Framför porten INGENIÖR SIMON BRÄDHE, kontrollant och byggmästare för restaureringsarbetet.

1900. Rahmox. Malmö.

1901. Rahmox. Malmö. Bilden till höger.

Öfverst: INTERIÖR AF DIREKTÖR HERMAN GOTTHARDTS, MALMÖ, NYUPPFÖRDA GALLERI vid hans villabyggnad i Limhamn, afsedt att rymma den högst betydande Gotthardt'ska samlingen af modern målningskonst.

Nederst: INTERIÖR AF DIREKTÖR HERMAN GOTTHARDTS PRIVATVÅNING I FÖRBINDELSE MED GALLERIET.

Genom direktör Herman Gotthardts nya stora konstgalleri i Malmö, som kunde invigas den 1 dec., har äfven Sydsverige erhållit ett privat galleri af den för

konsten betydande art som på sin tid representerades af Fürstenbergiska galleriet i Göteborg och numera af Thiels och Fähræus samlingar i Stockholm.

Forts. å sid. 175.

KRONPRINSESSAN Å KRICSFÅNCEBASAR I GÖTEBORG.

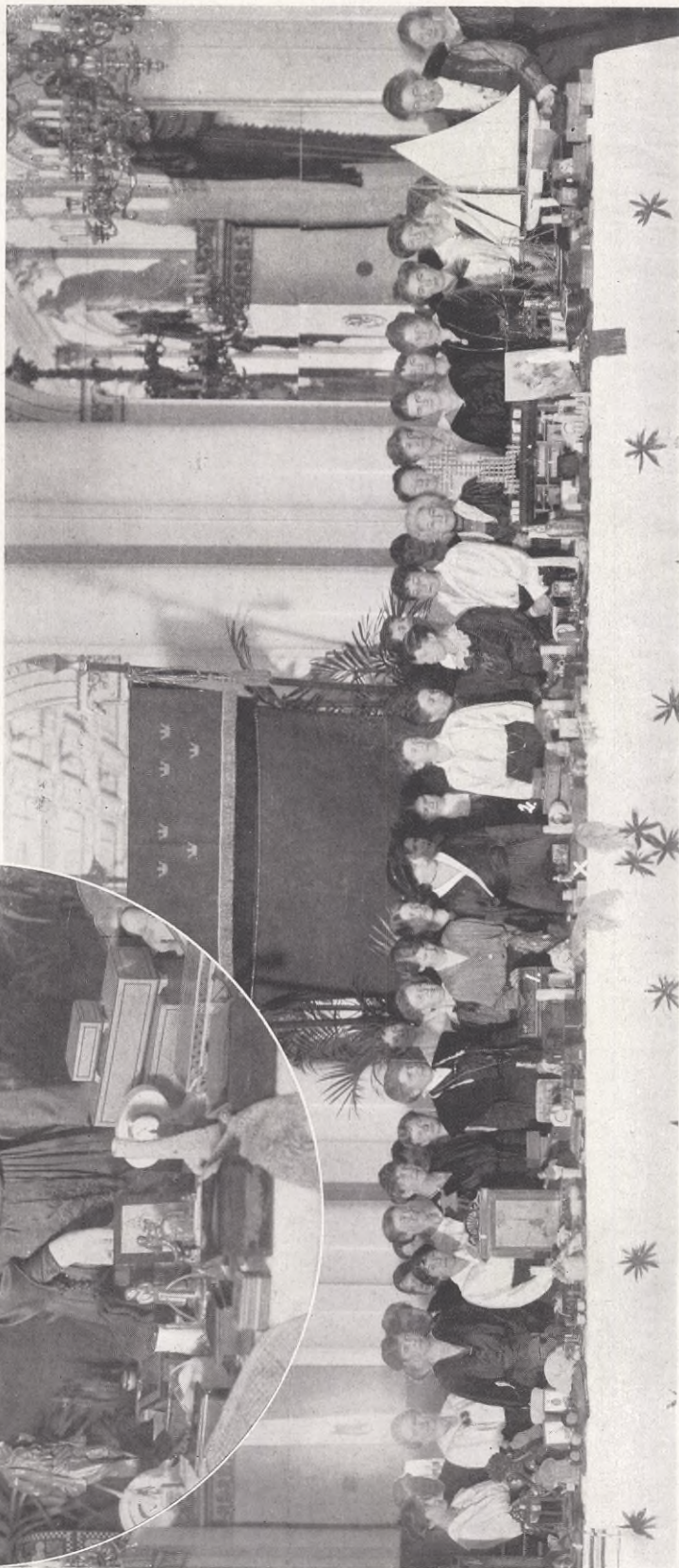
Forts. fr. sid. 163.

skildt riklig var förekomsten af alster i trä — en oändlig variation af ramar, små do-sor, cigarettfödrar, cigarrlådor och skrin, somliga förrådande den skicklige fackmannen, med sina inläggningar och sinnrika konstruktioner, andra primitivare och måhända tillverkade med primitivare redskap. Ej heller saknades den engelska specialiteten: miniatyrskäpp minutiböst verklighetstroget utförda och vittnade om hela den kunskap om sjötyg och fitness i detaljen som utmärka de världsomseglande sönerna till John Bull. Älven konsten var representerad såväl i skickligt skurna träfigurer som i målningar hvilka upplyste om att de fria konsternas utöfvare i fånglägren, dessa nybildade stä-ter, ännu ej besväras af någon hämmande konstkritik. Älven väfnader funnos, och

Forts. å sid. 175.

KRONPRINSESSAN MARGARETA leder anordnandet af och försäljningen vid den stora krigsfåncebassaren i Göteborg d. 7 december genom hithens rika penningedel äfven detta samhälle demonst-rerar sin mening och önskan att bebygga sympati och delagande för alla krigsörande länders olyck-liga, trots de allvarliga tider som lynga det egna folket.

Nedre bilden: KRONPRINSESSAN (X) OCH DE VID BASAREN MEDVERKANDE DAMERNA. Vid H. K. H. står landstötningsskan, fru Mary von Sydow (1), och närmast bakom fru Hedvig Carlander (2), Kronprinsparets värdinna under besöket i Göteborg.

Efter fotografier för H. S. D. af fotograf A. Karnell, Göteborg.

VÄRLDSKRIGET.

I och med att vapenstilleståndet på östfronten blivit verklighet har världskriget så att säga delat upp sig i tvänne facer: den mot öster vända, som skådar mot freden, och den mot väster vända, som bidar den under hela kriget kanske fruktansvärdaste kraftmätningen mellan de ännu oförsonliga fiendernas hufvudstyrkor.

På den punkt förhållandena nu stå i Ryssland lämna de Tyskland de största garantier att utan risk kunna förflytta stora truppmassor från ost- till väst- och sydfronterna. Att på somliga platser en sådan förstärkning redan företagits därom vittnar det hastiga omslaget i krigslyckan vid *Cambrai*, där engelsmännens betydande och genom framsändandet af en väldig mängd pansarautomobiler t. o. m. förkrossande seger genom tyskarnes återtagande af åtskilliga af de förlorade ställningarne redan reducerats till en mindre framgång.

Vid *öfre Piave*, på fjällfronten, har en ny väldig

Öfverst: IDYLL: BREF HEM.

Mellerst: ENGELSKA FÖRSTÄRKNINGSTRUPPER TILL FRONTEN.

Nederst: EN AF DE STORA ENGELSKA PANSARBILERNA (tanks) hvilka under senaste framryckning i Flandern tilldelades en afgörande betydelse.

Efter originalfotografier.

offensiv blossat upp, som tillförsäkrat de förbundna framgångar vid de omstridda plåtarna *Monte Zomo*, *Monte Meletta* och *Monte Cison* samt ett antal af öfver 14,000 fångar och stora mängder krigsmaterial. Ett i allt synes

Efter fotografi

Kliché: Ernst Meyergerre, Sthlm.

KEJSAR KARL PÅ DET INTAGNA BERGET CIMA DI CAMPO.

Yrkes- och Amatör- fotografer

äro välkomna med

**nya, vältagna landskaps- eller genre-
bilder**

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å hvarje häfte första sida. — Ersättning vid antagandet.

REDAKTIONEN.

man stå inför den bistra epilogen i detta blodsdrama af mer än årslånga akter, som frestat en krigstrött världs sinnen utom gränserna för det normala.

I *Brest Litovsk*, där tyska, österrikisk-ungerska, bulgariska och turkiska sändebud samlats till överläggning med ryska delegerade, ligger nu en del af

Europas öde inför afgörande. Några af världens mest spännande ögonblick nalkas — världens mest autokratiska nation i underhandling med världens yngsta demokratiska välde.

Hvilka mäktiga vågrörelser ha ej omstörtat förhållandena sedan den dag de som de första synliga

Efter fotografi

Kliché: Kem. A.-B. Ernst Meyergerre, Sthlm.

STRANDEN AF FLODEN TAGLIAMENTO EFTER DET ITALIENSKA ÅTERTÅGET.

Foto, Forboch, Kristiania.
PRINS VICTOR AF WIED MED GEMÅL OCH DOTTER, PRINSESSORNA GISELA,
F. GREFVINNA VON SOLMS-WILDENFELS, OCH MARIE-ELISABETH.

Å den porträttgrupp vi meddelade i senaste n:r af H. 8. D., tagen under Konungens besök hos svenska ministerparet i Kristiania, framträdde särskildt bilden af den unga prinsessan af Wied, gemål till tyske legationssekreteraren i Kristiania, prins Victor af Wied. I egenskap af anförvandter till vårt kungliga hus bör ju det furstliga paret vara af intresse för H. 8. D:s läsare hvadan vi på begäran blifvit älskvärdt satta i tillfälle återgifva vidstående vackra grupp, Prins Victor är född 1877 och son till prins Wilhelm af Wied († 1907) och prinsessan Marie af Nederländerna († 1910) en halfsyster till drottning Sofia af Sverige. Han är ryttmästare vid preuss. kavall. à la suite och ingick 1912 äktenskap.

fienderna stodo på krigsarenan och släppte lös den orkan, som på några få mindre neutrala stater när hvirflat med sig hela Europa, en annan världsdal och delar af andra, Ryssland befriadt, Polen själfständigt, Lithauen, Ukraine och nu senast Estland resande sig för själfständighet, Finland själfständigt! Och dessutom besegrade och obe-segrade, men af dessa förhandlingar afhängiga, riken, hvilkas framtid skall dryftas. Det är väldiga spörsmål, som skola utredas i vapenstillståndets lyhörda tystnad, hvari hela Europa med spänd

uppmärksamhet lyssnar, lyssnar mera spändt, mera intensivt än till krigets växande och snart måhända bedöfvande åska i väster.

Fristen räcker i 10 dagar, räknadt från den 7 dec. Det hänger mycket af Europas närmaste framtid på hur den blir använd.

H. 8. D:s Novell-Pristäflan.

Vi fästa den allmänna uppmärksamheten på den af H. 8. D. utlysta stora Novellpristävlingen, kungjord i n:r 3 med alla i samband därmed stående bestämmelser. För tävlingen, som står öppen för vårt lands **alla författare** (däri inbegripna amatörer) hafva utfästs

2,500 kr. i pris.

Samtliga dessa pris utbetalas till fastställda belopp, **utan ytterligare uppdelning samt i kontanta penningar.**

Tävlingstiden utgår den 15 nästinstundande januari.

Efter porträtt.
PRINSESSAN FANNY HOHENLOHE.

Vidst. portr.
ERKEHERTIG MAX AF ÖSTERRIKE
som i dagarne förmålt sig med prinsessan Fanny Hohenlohe.

Efter porträtt. Källa: *Brigitte & Co. Östergårns*

CLAES GUSTAF WESTMAN. F. 78, jur. kand. Leg.-sekr. i Kristiania 09, kansliråd o. ch. f. rättsafd. i Utrikesdep. 13, derj. bitr. kab.-sekr. 16, tf. kab.-sekr. 17; har i dagarne tagit afsk. o. samtid. utnämnts t. ministre plénipot. i disp. Intog inom sitt dep. en framskjuten o. under dessa tider utomordentligt krävande ställning; dels i sin egenskap af deltagare i förhandl. med öfriga nordiska länder och med England samt dels under utövande af sin embetsenliga förbindelse med den svenska handelsverlden har dåv. kanslirådet W. tillvunnit sig enstämigt erkännande.

*

PATRICK ADLERCREUTZ. F. 71,

C. G. WESTMAN.

Nyutnämnd Ministre plénipotentiaire

T. h. A. J. P. ADLERCREUTZ.
Kammarherre. — Nyutn. Kansliråd
i Utrikesdep.

T. v. G. F. N. VON DARDEL.
Kammarherre. — Nyutn. Afd.-chef
i Utrikesdep.

1. C. A. G. MALMROTH.
Nyutnämnd Statssekreterare i Landt-
försv.-dep. F. 74. Fil. Dr. Krigsråd.
Exp.-chef i Landtf.-dep.

jur. utr. kand.; 07—17 domare v. internat. domst. i Egypten; under innev. år tj-gjort s. legat.-råd i Paris samt sedan kort tid s. tf. chef f. Utrikesdep. rättsafd. I dagarne utn. t. kansliråd o. chef f. rättsafd. i Utrikesdep. samt förordn. t. årets slut uppräth. kab.-sekr.-befattn. Kammarherre 10.

*

GUSTAF VON DARDEL. F. 82, e. o. hofr.-not. Legationssekr. i Kristiania; tf. extra afd.-chef i Utrikesdep.; legationsråd. I dagarne förordn. att t. v. intill årets slut vara chef i Utrikesdep. rättsafd. Kammarherre 15.

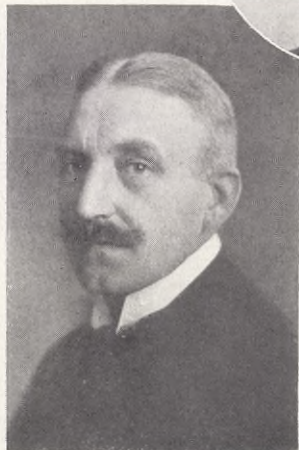
2. E. A. BESKOW.
Nyutnämnd Statssekreterare i Civiildep. F. 80.
Hofrättsråd. Exp.-
chef i Civiildep.

3. L. P. T. RABENIUS.
Nyutnämnd Stadssekreterare i Finansdep. F. 79 Jur. Kand. Byråchef i Soc.-styr. Exp.-chef i Finansdep.

4. A. G. M. MUNCK AF ROSENSCHÖLD.
Nyutnämnd Statssekreterare i Ecklesiastikdep. F. 73. Fil. Lic. Sekr. o. omb.-man i Vattenfallssty. Exp.-chef i Eckles.-dep.

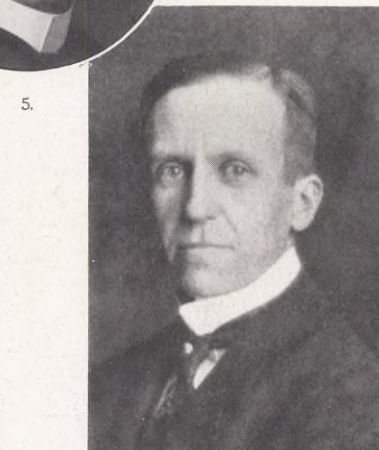
5. K. A. G. MÖRNER.
Nyutnämnd Statssekreterare i Jordbruksdep. F. 68. Jur. Kand. Exp.-chef i Jordbr.-dep.

1.

2.
— 172 —

3.

C. W. E. ANKARCRONA.
F. d. Öfverste. — Stockholm.
70 år 14 Dec.*

A. E. UGGLA.
Öfverste. — Karlstad.
60 år 17 Dec.*

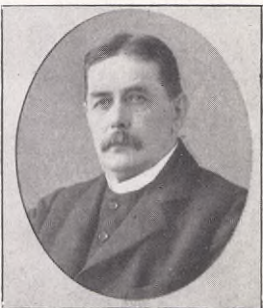
K. O. H. SÄFWENBERG.
Nyutnämnd Öfverste vid
Generalstaben.*

C. C. A. FALLENIUS.
Kommandörkapit. I gr. — Desig-
nerad chef f. Marinförvaltn.
torpedafjd.*

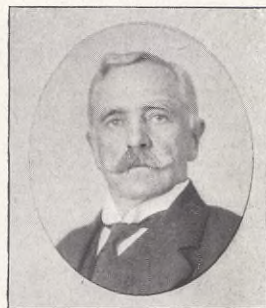
E. F. W. MEYER.
F. d. Generalkonsul. — Sthlm.
70 år 5 Dec.*

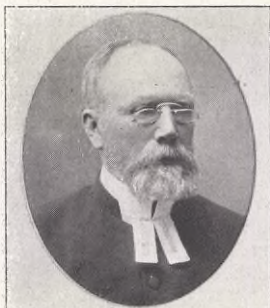
O. ERICKSON.
Domänintendent. — Bjärnsby.
70 år 10 Dec.*

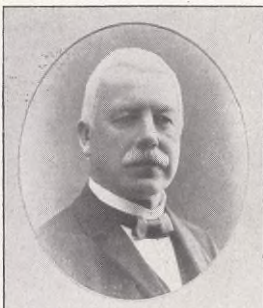
F. E. NEESS.
F. d. Vicekonsul. — Landskrona.
60 år 11 Dec.*

H. L. VON STEDINGK.
Grefve. Kabinettskammarh.
Stockholm. — 55 år 7 Dec.*

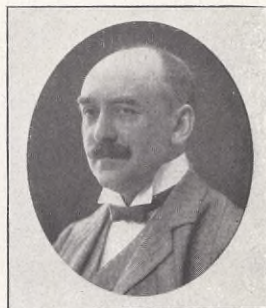
A. R. ALVIN.
Kontr.-prost. Kyrkoherde. —
Hägerstad. — 70 år 4 Dec.*

J. G. SPANGENBERG.
F. d. Rektor. — Örebro.
70 år 20 Nov.*

C. E. MÖLLER.
F. d. Rektor. — Norrköping.
70 år 4 Dec.*

T. BRODÉN.
Professor. — Lund.
60 år 16 Dec.*

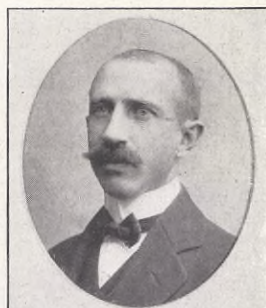
J. G. M. EDELSTAM.
F. d. Polismäst. — Norrköping.
70 år 5 Dec.*

F. V. BERGMAN.
Prakt. Läkare. — Göteborg.
60 år 30 Nov.*

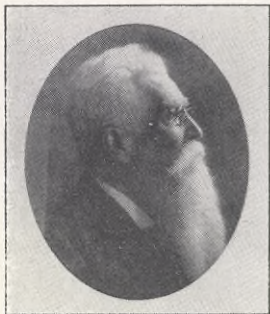

F. E. A. BLOCK.
Medicinalråd. — Stockholm.
50 år 5 Dec.*

K. A. BJÖRKMAN.
Rådman. — Göteborg.
50 år 30 Nov.*

* Data å nästa sida.

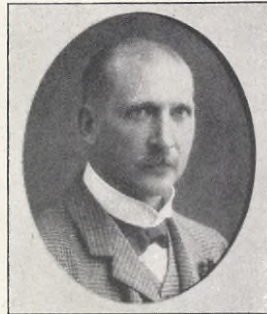
E. FORSMAN.
F. d. Grosshandlande. — Sthlm.
80 år 8 Dec.*

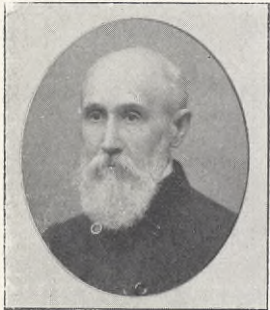
P. A. BORG.
Stationsinspektör. — Mullsjö.
60 år 2 Dec.

G. W. P:SON HÄGG.
Prof. Tonsättare. — Sthlm.
50 år 28 Nov.*

O. A. STENBERG.
Bankdirektör. — Hvetlanda.
50 år 13 Dec.*

G. A. UNMAN †.
Professor. — Stockholm.
F. 40. † 1 Dec.*

J. G. VON HOLST †.
Kammarh. Konstnär. — Sthlm.
F. 41. † 30 Nov.*

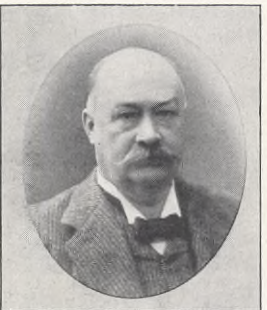
C. FLYGARE †.
Major. — Stockholm.
F. 50 † 1 Dec.*

H. AKSELSSON †.
Pastorsadjunkt. — Göteborg.
F. 81. † 3 Dec.*

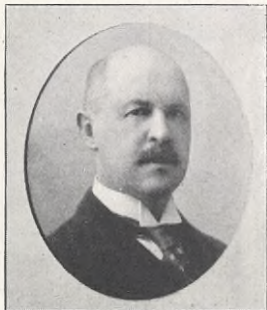
C. LAURIN †.
Direktör. — Stockholm.
F. 40. † 21 Nov.*

L. H. HORNGREN †.
Grosshandl. — Stockholm.
F. 47. † 20 Nov.*

K. L. BLACKSTADIUS †.
Kamrerare. — Göteborg.
F. 63. † 3 Dec.*

P. W. ENGLUND.
Rådman. — Köping.
F. 66. † 17 Nov.*

* Data här nedan.

CARL ANKARCRONA. Ujtn v. Upl. reg. 70, adj. h. Kon. 95, maj. v. Svea lifg. 97, öfvjtn. v. Jämtl. fältj.-reg. 98, öfverste o. chef f. Hall. reg. 02, öfveradj. h. Kon. s. å. i res. 09. Kommandant i Stockholm 09—15.

EMIL UGGLA. Ujtn. v. Elfsb. reg. 78, öfvjtn. der 08, öfverste o. chef f. Vermt. reg. sedan 11; chef f. 10:e brig.

HJALMAR SÄFWENBERG. F. 70, uljtn. v. Hels. reg. 91, kapt. der 04, v. Gen.-stab. 05, komp.-ch. v. Hels. reg. 09, maj. v. Gen.-stab. 12; i dagarne utn. t. öfverste der. Souschef v. Landtlf.-dep. komm.-exp. 13, chef 15.

ALBERT FALLENIUS. F. 63, uljtn. v. Flott. 84, kommandörkapt. 1 gr. 11. Lär. v. Sjökr.-sk. 98—07, chef f. torpeddep. v. Flott. st. i Stockh. 05, i Karlskrona 08, i Stockh. sedan 11; i dagarne design. t. chef fr. o. m. 1918 f. marinförvaltning, torpedad.

ERNST MEYER. Efter afslut. elem. o. hand. studier deleg. i firman Winberg & M. i Karlshamn 74, britt. v. konsul der 76—83. På sin tid stadsfullm. ordf., landsingsman, led. af dir. f. Nav.-skolan, ordf. i aft.-styr. f. Skånes e. bank. Led. af Riksd. A. K. 82—85, maj 87 samt 98—05. Led. af bevilln.-utsk. Statsråd och chef f. Finansdep. 02—05. Tf. generalkonsul i Köpenhamn 05—06, i Helsingfors 06—07. Sedan sistn. år ordf. i styr. f. Sv. allm. hyp.-bank o. i dir. f. Folkskollär. pens.-inr. På sin tid led. af e flertal kommittéer. Biografi o. helsid.-portr. årg. XIV: 5.

SKAR ERICKSON. Eg. o. brukar egend. Bjärsby i Jönk. län. Styr.-led. i Eksjö folkbank 85—99, sedan sistn. år dess ordf., led. af dir. f. Ulf-spårre-Hägerflychtska lasar. i Eksjö. Tf. domänintend. i Jönk. län sedan 1900. Led. af kommunalskattekomm. 97—1900. Kommunalfordl., landsingsman. Led. af länets skogsv.-styr. Led. af Riksd. A. K. 85—01, led. af sersk. utsk. 89—90, af lagutsk. 91—95, af statsutsk. 96—01. Statsrevisor 91—92.

FREDRIK NEESS. Inneh. af firman C. F. N. i Landskrona. Styr.-led. i Skån. händ.-banken sedan 96. v. ordf. i styr. f. stadens sparb., styr.-ordf. i Landskr.—Eslöfs Jern. a.-b. Led. af stadsfullm. sedan 1900, ordf. sedan 13; led. af drätselkamm. V. ordf. i Belysn. o. vattenv.-styr. V. ordf. i hand. o. sjöf.-nmd. Led. af Skån. hand.-kammare. Jernv.-rådet. Led. af riksd. A. K. 06—08; F. K. 16. På sin tid britt. v. konsul. Biografi årg. XIV: 36.

HANS VON STEDINGK. Ujtn. v. Göta lifg. 84, kapt. 02, afsk. 12; adj. h. Kon. 02, kabinettskammarherre 12. Chef f. K. teatern o. verkst. dir. i dess a.-b sedan 10. Biografi o. helsid.-portr. årg. XVIII: 33.

ANDERS ALVIN. Stud. 67, fil. dr. 74, lärov.-adj. i Link. 78, kyrkoh. i Hägerstad o. Oppeby sedan 91, folkskoleinsp. 06—14, kontr.-prost sistn. år. Ordf. i komm.-stämma, tax.-o. pens.-nmdr. Ordf. i styr. f. N. Kinda här. sparb.

GOTTLIEB SPANGENBERG. Stud. 66, fil. kand. 72, v. adj. i Örebro 73—75, adj. der 75, tf. rektor i Askersund 86—95, åter adj. i Örebro 95—13. Led. af helsov.-nmd. af stadsfullm. i Örebro 83—85 o. 99—15. Led. af Riksd. A. K. 1900—02. Omb. f. chefen f. Just.-dep. 04—07.

EMIL MÖLLER. Stud. 67, fil. kand. 72, adj. i Norrk. 75, rektor v. Varbergs lärov. 89—95, stud.-rekt. o. styr. o. df. i Varb. flicksk. 91—95; rekt. v. Göteborgs vesträ lärov. 95—05. På sin tid led. af stadsfullm., fattigv., kyrko- o. skolråd i Varberg.

THORSTEN BRODEN. Stud. 77, fil. dr. 86, doc. i Lund s. å., lekt. i Helsingborg 04, professor i matem. i Lund sedan 06, Censor i mog.-ex. 07—09. Vetensk. förf.

MAURITZ EDELSTAM. Stud. 68, hofr.-ex. 74, v. hfd. 76, rådm. i Eskilstuna 83, polismäst. i Norrköping 85—13. På sin tid o. under många år

ordf. i Fattigv. o. brandstyrka, drätselkamm. andra afd., drätselkamm. ple-num, hälsöv.-nmd.

FREDRIK (FIGGE) BERGMAN. Stud. 77, med. lic. 91, sedan 92 prakt-läk. i Göteborg. Bat.-läk. i Fältläk. kår. res. 95—97.

FREDRIK BLOCK. Stud. 86, med. lic. 96, prakt-läk. i Ludvika s. å., bat-läk. i Fältläk.-kår. res. 98—04. ex. prov.-läk. i St. Tuna distr. 98—94, tf. förste prov-läkare. i Kopparb. län o. tf. prov.-läk. i Falu distr. 04, tf. prov.-läk. i Jemt. län 04—06, förste prov.-läk. i Norrb. län o. prov.-läk. i N. Lu-leå distr. 06—10, förste prov.-läk. i Kalmar län och prov.-läk. i Kalm. distr. 10—11. Sedan 15 medicinalråd (chef f. medicinalbyrån).

KARL BJÖRKMÄN. Stud. 85, hofr.-ex. 91, börj. tj.-gör. v. Göteborg. rådst.-r. 95, polisnot. 05, förste rådskansl. o. stadsnot. s. å., rådmän i Göteborg sedan 12. Sekr. h. styr. i Göteborg. barnh.-hus sedan 03, h. gatu-o. vägförv. sedan 04.

EUGENE FORSMAN. Bedref på sin tid en omfatt. affärsverksamhet svenska o. utl. maskiner o. jordbr.-redskap under firma Forsman & Co. i Stockholm. Delt. som friv. i dansk-tyska kriget 64 o. tilldel. Erindr.-medaljen.

JUSTAF HAGG. Elev. v. musikkonserv. i Stockholm 84—91, Organ. i S. Klara i Stockholm 91. Btr. lär. i harmoni v. konserv. 04, ord. lär. i orgelspeln. 08; led. af Musik-akad. 06, prof. 15. En af våra främste orgel-spelare; tonsättare af rang.

OSKAR ALEXANDER STENBERG. Stud. 87, fil. kand. 91, anst. v. Smål. e. banks kont. i Kalmar 94, kamrer v. kont. i Hvetlanda 98, led. af styr. o. Jourh. dir. der sedan 05.

GUSTAF ARNOLD UNMAN †. Stud. 58, afg. fr. Gymn. centr.-inst. 61, lär. där under ett tiotal år o. idkade därefter en omfattande praktik som sjukgymn. i utlandet. Återvärdet t. Stockh. 87 o. upprätt. då det Unman-ska gymn.-inst. Utg. ett flertal skrifter o. lärob. En af grund. af Sv. första gymn.-fören. o. en af svenska sjukgymnastikens föregångsmän.

JOHAN VON HOLST †. Ulijn. v. Lifg. t. h. 61, major i arm. 91, afsk. s. å. Tj.-gör. kammarherre. h. hert. af Dalarna 72. Stud. målarekonst v. Konstakad. 65, i Bryssel 71, i Wien 73—74; agré v. Akad. f. de fria konst. 81. En af vår yppersta djurmålare, föret. å Nat.-museum o. i ett flertal ensk. samlingar.

CARL FLYGARE †. Ulijn. v. Västm. reg. 74, maj. i arm. 04. Af. 91 ex. v. Tekn. högsk. afd. f. bergvet; 05 förest. f. Kommerskapt. grufvartekontor. Var under en följd af år verkst. dir. i Stora Sällskapet i Stockholm.

HARALD AKSELSSON †. Stud. 99, fil. kand. 04, teol. kand. 09, prestv. s. å., lasar.-pred. i Varberg s. å.; kyrkoadj. i Fässberg 11 (tilltr. ej), sek. i Sv. kyrkans diakonistyr. f. ungdomsvården 12; past.-adj. i Vasa försam. i Göteborg 17. — Omkom tillfölje olyckshändelse.

CARL LAURIN †. Utex. fr. Tekn. högsk. 62, fr. Ultuna landtr.-inst. 65, btr. länsagr. 66, anl. mek. snickeri.-fabr. i Uddevalla 68, deleg. t. 79; deleg. o. medarb. i boktryckerifirman P. A. Norstedt & Söner i Stockholm 78, kassadir. i firman i dess a.-b. efter ombildn. 79—09. Verkst. dir. f. a.-b. Jacob Bagges sedeltryckeri sedan 93.

HJALMAR HORNGREN †. Deleg. i exp.-firman N. M. Höglunds Söner & Co. i Stockholm 79. Mångårig styr.-led. i Industrikred. a.-b. och senare i Skand. kred. a.-b. samt i Stockh. sjöförsäkr. a.-b. Amer. v. konsul i Stockholm 77—88.

KARL BLACKSTADIUS †. Anst. h. Efsb. m. fl. läns hypoteksfören. i Göteborg 86; sedan 1900 dess förste kamrer. Led. af kyrkofullm., ordf. i pens.-distr., suppl. i Riksb. afd.-styr. Ord. i Bankmannsällsk. i Göteborg o. dess hed.-led. Ett alldeles sersk. intresse egnade han åt Göteborgs teaterfråga och var under en följd af år sek. i Göteborg. Teaterfören; deltog äfven i organ.-arb. för Första majblommans o. Barnens Dag.

PER ENGLUND †. Stud. 85, hofr.-ex. 90; tj.-gjorde ss. borgmäst. i Hudiksvall 3 år, rådmän, krono.-o. statskassör o. stadsfogde där under längre. tider 91—1900; sedan 01 rådmän, magistr.-sek. o. not. publ. i Köping. Stadsfullm.-sek. där sedan 08, ordf. i byggn.-nmd. s. å., i fattigv.-styr. 12, led. af drätselkamm. 08—14, v. ordf. i hamnstyr. ordf. i pens.-nmd. 14 o. i pens.-styr. f. Köpingsomr. 15.

KRONPRINSESSANS BASAR.

Forts. fr. sid. 168.

tycktes denna industrigren särskildt omhuldad af rys-sarne, som med sin starka kärlek till varma med guld-toner insprängda färger, här åstadkommit åtskilliga vackra saker. En utomordentlig attraktion utövade leksaksbordet, som just vid denna tidpunkt med barnens stundande högtid icke behöfde vänta på afytt-ring af sina originella souvenirer.

Ur försäljningssynpunkt blef basaren glänsande. Särskildt kring kronprinsessans stånd trängdes hela tiden en köplysten publik, som med tillmötesgående och outtröttlig älskvardhet betjänades af den höga ledarinnan och hennes biträdande damer. Men äfven vid de andra borden var stormningen af en i flera rader ideligen fluktuerande publik anmärkningsvärd. Tillströmningen var så ymnig att icke ens Börsens stora sal, som räknas bland en af de största i vårt land, kunde rymma de anländande utan måste oaf-brutet långa köer bildas i vestibulen vid hufvudin-gången ända ut på torget medan genom andra ingån-gen lika oafbrutet strömmade ut en af souvenirer lastad publik. Redan vid 3 tiden började äfven borden verka ganska tomma, och då basaren kl. 7 på aftonen af-slutades fanns icke en sak kvar.

Denna basar bildade ett led i den internationella organisation, som åtagit sig försäljningen af krigsfån-garnas arbeten, garanterande dem inkomsten för den-samma och därigenom beredande dem möjligheten

att förbättra sin ställning. Detta arbete, som pågår rundt hela världen, har i Sveriges kronprinsessa funnit en varmt intresserad beskyddarinnan, och genom hennes förmedling har också säkerligen i och med denna senaste basar ett värdefullt tillskott fallit till den be-hjärtansvärda organisation, som åsyftar att lindra de oförfvällade lidanden krigets konsekvenser icke minst kännbart pålagt krigsfångar af alla nationaliteter i främ-mande land.

*

MÄRKLIGT PRIVAT KONSTGALLERI.

Forts. fr. sid. 167.

Det är en för såväl skandinavisk som utländsk målarkonst utomordentligt värdefull samling direktör Gotthardt här sammanbragt. Särskildt rikt äro skan-dinaverna representerade bl. a. genom sådana namn som Zorn, Liljefors, Ernst Josephson, Carl Larsson, Carl Wilhelmson, H. Norrman, E. Norlind, Joh. Joh-anansson, Svante Berg m. fl. från Sverige, Werenskiöld, Krogh, Thaulow och Munch från Norge samt från Danmark Hammershøi, Kreuger, Julius Paulsen och Willumsen, af fransk konst finnas arbeten af sådana mästare som Delacroix, Courbet, Carrière och Dau-bigny.

I och med detta galleri har en betydande kultur-insats gjorts i den skånska lifaktiga provinsen, som sedan lång tid tillbaka genom egen såväl diktar-som målarskola intagit en ledande ställning såsom kultu-rell faktor.

*

Till bild å sid. 163.

FREDRIK NYCANDER,

“Västkostens diktare”, fyller den 19 december 50 år. Född i Uddevalla år 1867 idkade N. under en fem-årsperiod studier i Upsala, innan han helt ägnade sig åt publicistisk och litterär verksamhet. Såsom dik-tare har Fredrik Nycander särskildt på det lyriska området gjort sig älskad och värderad bland befolk-ningen i den bohuslänska skärgården, med hvars na-tur hans själ är sammanvuxen, och som han in i dess flyktigaste skiftningar känner. Han debuterade år 1892 med diktsamlingen *Röda skyar*, som seder-mera följts af åtskilliga andra, genommande af en fin och personlig lyrisk stämning. Därjämte har N. utgifvit en del novellsamlingar samt dramer. N. har dessutom ägnat sig åt scenen, en tid tillhört Svenska Teatern i Hälsingfors samt har i Sverige genom sin friluftsteater, som han började år 1912 i klippgrottan vid Stångehufvud å Lysekil med uppförande af egna pjäser vunnit stor popularitet äfven på det sceniska området.

*

Till bilder å sid. 176.

Den svåra storm som från slutet af november och in i de första dagarna af december härjade utefter Sveriges kuster förorsakade jämte en hel del strand-ningar och missöden äfven ett på somliga ställen ab-normt högt vattenstånd. Sålunda *svämmade Helgeån i trakten af Kristianstad öfver sina bråddar*, ställde stadens tvättinrättning, delar af promenaden vid Ti-voli och Fisktorget samt en del byggnader, såväl in-dustriella som privata, under vatten.

Ett offer för de våldsamma höststormarna, *danska skonerten Arne*, blef kastad i land strax väster om Ribersborg vid Limhamn, men kunde då stormen be-darrat i oskadadt skick fortsätta sin resa.

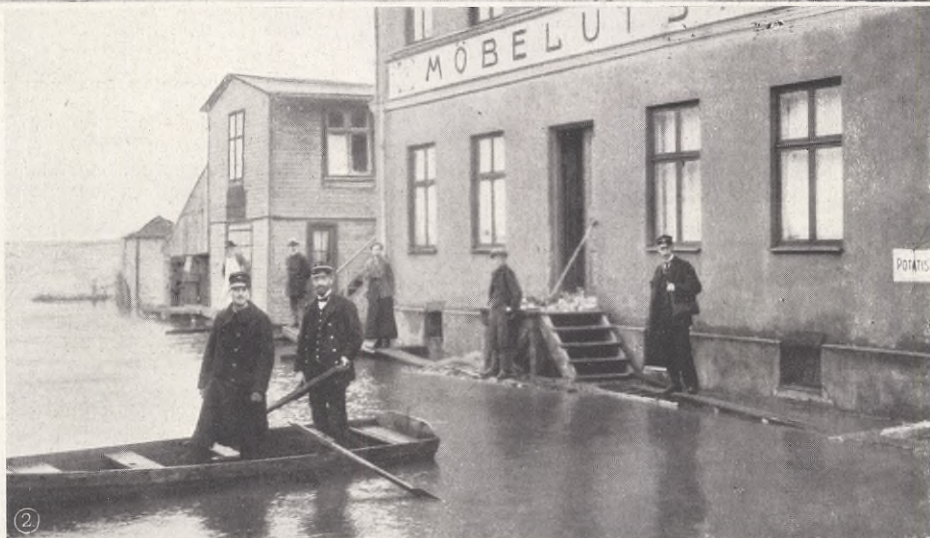
INNEHÅLL: Direktör Gunnar Carlsson (Biografi och hel-sj-desporträtt). — Kronprinsparet vid Stora Tuna kyrkas invig-ning i Dalarna. — Kronprinsessans krigsfångebasar i Göte-borg. — Porträtt till dagskronikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri.

1—3. KRISTIAN-
STAD ÖFVER-
SVÄMMAD AF
HELGEÅN.

1. Tivoli med teatern
2. Bilder fr. Långe-
bro. 3. Gårdsinte-
riör. — Fotos. Nils-
son, Kristianstad.

4. DANSKA SKO-
NERTEN ARNE
strandad nära Lim-
hamn tillfölje storm.
Foto. Ohm, Malmö.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovilkorligt förbud.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI, GÖTEBORG.